

2 – Moje práva během vyšetřování a před podáním věci k soudu / soudnímu dvoru

K čemu slouží vyšetřování a soudní vyšetřování (*l'enquête a l'instruction pénale*)?

Vyšetřování je souhrn úkonů, které mají za cíl vyšetřit, zda došlo ke spáchání protiprávního jednání a provádí jej soudní policie pod dohledem soudce.

Vyšetřování může probíhat mimo rámec soudního vyšetřování a spočívá ve zjištění protiprávního jednání, shromažďování důkazů a pátrání po jeho pachatelích.

Rozlišuje se vyšetřování právě spáchaných činů a předběžné vyšetřování. První typ se týká právě spáchaných nebo nedávno spáchaných trestných činů a policie má v jeho rámci výrazné donucovací pravomoci. Druhý typ se týká ostatních případů. Jeho původně méně výrazný donucovací režim se díky novým legislativním úpravám velmi přiblížil režimu vyšetřování právě spáchaných činů.

Ve složitějších případech může také probíhat v rámci přípravného soudního vyšetřování, v tom případě spočívá ve výkonu pravomocí vyšetřujícího soudce. Účelem soudního vyšetřování je konkrétněji určit, zda existují dostatečně podložená obvinění pro předání pachatele protiprávního jednání před příslušný soud a případně připravit věc tak, aby o ní mohl soud rozhodnout.

Toto přípravné soudní vyšetřování je povinné pouze v případě trestných činů (*matière criminelle*).

Jaká stadia má vyšetřování a soudní vyšetřování?

Vyšetřování právě spáchaných činů lze zahájit, byl-li právě k spáchání nebo nedávno spáchán trestný čin, nebo pokud je nějaká osoba podezřelá z účasti na trestném činu. Toto vyšetřování trvá osm dnů a za jistých okolností jej státní zástupce může prodloužit maximálně o dalších osm dnů.

Během vyšetřování právě spáchaných činů může příslušník soudní policie zejména dostavit se na místo činu, provádět věcná ohledání, zajistit veškeré předměty nebo podklady potřebné pro zjištění pravdy, provádět domovní prohlídky u osob, které se zjevně mohly účastnit spáchání trestného činu, nebo zajistit další informace o skutečnostech, nebo vyslechnout všechny osoby, u kterých je předpoklad, že disponují informacemi o skutečnostech, zadržet osobu, která je podezřelá ze spáchání trestného činu.

V rámci předběžného vyšetřování informuje příslušník soudní policie státního zástupce, jakmile zjistí totožnost potenciálního pachatele trestného činu.

V rámci soudního vyšetřování prozkoumává soudce všechny důkazy pro i proti a provádí veškeré úkony, které považuje za vhodné v zájmu zjištění pravdy. Může provádět tyto úkony z úřední moci nebo na žádost státního zástupce nebo stran (například ohledání místa činu, výslechy, prohlídky...). Zamítnutí žádosti o provedení úkonu musí soudce odůvodnit a toto zamítnutí může být předmětem soudního přezkumu.

V rámci dožádání právní pomoci může vyšetřující soudce zmocnit provedením těchto úkonů příslušníka soudní policie.

Jakmile vyšetřující soudce považuje soudní vyšetřování za ukončené, oznámí to současně účastníkům řízení i jejich advokátům. Státní zástupce a účastníci řízení pak mají jeden měsíc, pokud je osobě sděleno obvinění nebo tři měsíce v opačném případě, na odeslání důvodných připomínek nebo požadavků vyšetřujícímu soudci.

Po této lhůtě má státní zástupce 10 dnů (pokud je obviněná osoba ve vazbě) nebo jeden měsíc (v opačném případě) na odeslání doplňujících dožádání nebo připomínek vyšetřujícímu soudci v reakci na poskytnuté podklady.

Vyšetřující soudce pak rozhodne:

- buď o zastavení řízení, pokud usoudí, že zjištěné skutečnosti nepředstavují trestný čin ani přečin či přešůpek, nebo pokud je pachatel neznámý, nebo pokud proti němu neexistuje dostatek důkazů,
- nebo o předkládacím usnesení (ve věci přečinu nebo přešůpku) nebo o obžalobě (ve věci trestného činu), pokud proti osobě obviněné ze spáchání trestného činu existují dostatečné důkazy.

Moje práva během vyšetřování a soudního vyšetřování

- [Moje práva během vazby \(1\)](#)
- [Moje práva během prvního výslechu před soudem \(2\)](#)
- [Postavení obviněného a svědka v zastoupení \(3\)](#)
- [Ukončení soudního vyšetřování \(4\)](#)
- [Evropský zatýkácí rozkaz \(5\)](#)
- [Příprava obhajoby na soudní řízení \(6\)](#)

Moje práva během vazby (1)

Pokud jste podezřelý z účasti na spáchání trestného činu, může vás příslušník soudní policie zadržet a dát do policejní vazby. Při zahájení tohoto opatření o tom podle situace musí uvědomit státního zástupce nebo vyšetřujícího soudce.

Při porušení obecného trestního práva nesmíte být v policejní vazbě déle než 24 hodin, tuto dobu může jednou prodloužit o dalších 24 hodin státní zástupce v rámci vyšetřování nebo vyšetřující soudce v rámci soudního vyšetřování.

Existují rovněž speciální režimy u policejní vazby. V případech organizovaného zločinu, obchodování s drogami nebo terorismu lze uvalit tuto vazbu na delší dobu. Obecně platí, že podmínky pro policejní vazbu a možnost prodloužení tohoto opatření jsou přísnější v případě nezletilých osob.

Nedodržení délky policejní vazby může vést k neplatnosti opatření a všech následných úkonů, pro které je nezbytná.

Co mi bude řečeno o průběhu vazby?

Práva osoby ve vazbě patří mezi základní práva. Bezodkladně musíte být informován o povaze trestného činu, který je předmětem zkoumání, o délce vazby a o svých právech. Tyto informace vám musejí být sděleny v jazyce, kterému rozumíte. Můžete proto bezplatně využít služeb tlumočnicka.

Poučení o právech a jejich využití se uvede do zápisu.

- Právo uvědomit blízkou osobu

Máte právo uvědomit blízkou osobu (osobu, se kterou obvykle žijete, příbuzného v přímé linii, jednoho z vašich bratrů nebo sester nebo zaměstnavatele). Do tří hodin od vašeho umístění do vazby bude tuto osobu telefonicky kontaktovat úředník soudní policie.

- Právo poradit se s lékařem

Každých 24 hodin vazby máte právo žádat o lékařské vyšetření. Lékaře vybere úředník soudní policie nebo státní zástupce.

- Právo žádat o poradu s advokátem

Můžete žádat o poradu s advokátem, která nesmí trvat déle než 30 minut. Tato porada je důvěrná. Advokát bude moci sepsat připomínky, které budou vloženy do spisu.

Můžete si zvolit advokáta, pokud nějakého znáte, případně požádat, aby vám jej ustanovil z úřední moci předseda

advokátní komory (advokát „přidělený z moci úřední“).

V případě umístění do vazby za porušení obecného trestního práva můžete hovořit se svým advokátem od začátku vazby, pokud dojde k vazebnímu prodloužení, pak od začátku tohoto prodloužení.

Pokud jste však ve vazbě kvůli trestnému činu v souvislosti s organizovaným zločinem, obchodováním s drogami nebo terorismem, pak můžete s advokátem hovořit až od 48. nebo 72. hodiny.

Úředník soudní policie splní svou povinnost, když vynaloží veškeré úsilí na to, aby se s advokátem spojil.

- Právo nevypovídat

O tomto právu vás úředník soudní policie nepoučí, ale máte možnost nevypovídat a neobviňovat vlastní osobu.

- Právo žádat, aby o vašem zadržení byl informován konzulát státu, jehož jste státním příslušníkem.

Co se stane, když nesouhlasím se způsobem zápisu svých prohlášení?

Můžete odmítnout podepsat protokol, kde jsou tato prohlášení uvedena.

Co se může stát po ukončení vazby?

Státní zástupce nebo vyšetřující soudce, podle situace, může vazbu kdykoliv ukončit. Můžete být ponechán na svobodě, případně pokud jste byl umístěn ve vazbě během vyšetřování, můžete být předveden k vyšetřujícímu soudci za účelem zahájení soudního vyšetřování nebo k trestnímu soudu pro přečiny.

Pokud je zahájeno soudní vyšetřování, po prvním výslechu před soudem můžete být obviněn nebo využit postavení svědka v zastoupení. Pokud jste obviněn, můžete být umístěn pod soudní dozor nebo do vyšetřovací vazby.

Pokud jste předveden k trestnímu soudu pro přečiny, tento soud buďto může věc okamžitě soudit, je-li to možné, nebo vám udělí lhůtu na přípravu obhajoby, požádáte-li o to. V tom případě bude rozhodnuto o vašem umístění ve vyšetřovací vazbě nebo pod soudním dozorem.

Mohou mi odebrat otisky prstů, vzorky DNA nebo jiných tělesných tekutin? Jaká mám práva?

Pokud jste svědek nebo podezřelý v trestním řízení, můžete se souhlasem státního zástupce být podroben odběrům vnějších vzorků (zejména vzorků slin za účelem identifikační analýzy vašeho genetického otisku) a popisných charakteristik (zejména sejmutí otisků prstů, dlaní nebo fotografování).

Můžete odmítnout, avšak výše uvedené úkony se provádějí ze zákona a odmítnete-li se jim podrobit, pak to za jistých okolností představuje přečin s trestem odnětí svobody na dobu 1 roku a pokutou 15 000 EUR.

Mohu být podroben tělesné prohlídce?

Úředník soudní policie zpravidla provádí ruční ohledání (zběžné ohledání na vnější straně oděvu), aby se ujistil, zda u sebe nemáte žádný nebezpečný předmět.

Z bezpečnostních důvodů nebo pro potřeby vyšetřování může úředník soudní policie rozhodnout o tělesné prohlídce, která spočívá v úplném nebo částečném svlečení oděvu. Vnitřní prohlídku smí provádět pouze lékař.

Tyto úkony může provádět pouze úředník soudní policie stejného pohlaví.

Všechny odložené věci jsou uloženy a budou vám vráceny po ukončení vazby, pokud budete propuštěni na svobodu.

Mohou mi prohlédnout bydliště, auto a podobně?

Prohlídka může být vykonána pouze mezi 6. a 21. hodinou. Pokud však prohlídka byla zahájena před 21. hodinou, může pokračovat i v noci.

Odchylky jsou přípustné pod dozorem soudce a státního zástupce v případech organizovaného zločinu, terorismu, kuplířství a obchodování s drogami.

Prohlídka může být provedena v jakémkoliv bydlíšti, kde se mohou nacházet předměty, jejichž objevení může přispět k prokázání pravdy.

Může se jednat o vaše bydlíště nebo o bydlíště jiné osoby, která může držet předměty související s trestným činem.

Bydlíštěm se rozumí místo, kde se osoba nejčastěji zdržuje, ale také místo, kde osoba bydlí nebo nebydlí, a má právo ho nazývat svým domovem.

Za bydlíště jsou tedy považována různá místa pobytu (například hotelový pokoj) a jejich příslušenství.

Pojem bydlíště je ponechán k posouzení soudcem. Pokud tedy principiálně vozidlo není považováno za bydlíště, je tomu jinak, slouží-li k ubytování.

Mohu podat opravný prostředek?

Nerespektování výše uvedených formalit znamená porušení práv obhajoby a může vést k prohlášení nezákonnosti prohlídky a nezákonně zabavených předmětů.

Soudní vyšetřování: Moje práva během prvního výslechu před soudem (2)

Účelem prvního soudního slyšení je vyslechnout vás ve věcech, které vám jsou vytýkány.

Vyšetřující soudce vám po zjištění totožnosti připomene projednávané skutečnosti a jejich právní kvalifikaci.

Vyšetřující soudce vás informuje o vašich právech:

- Máte právo na soudního tlumočníka.
- Máte právo na advokáta (vybraného nebo ustanoveného z úřední moci).

Na toto soudní slyšení se můžete dostavit v přítomnosti svého advokáta a pak bude proveden váš výslech. V opačném případě vás vyšetřující soudce znovu informuje o právu na obhájce v případě potřeby na obhájce přiděleného z úřední moci.

Pokud se chcete nechat zastoupit advokátem, tato osoba může prostudovat spis a za určitých podmínek vám jej předat.

Máte právo nevyprávět.

Pokud jsou skutečnosti, za které jste stíhán, hodnoceny jako trestný čin, bude výslech audiovizuálně zaznamenán.

Mohu před soudním řízením ve všech nebo v některých bodech obžaloby/obvinění přiznat vinu?

Můžete se přiznat ke skutečnostem nebo pouze k některým jejich částem. Je to otázka taktiky, kterou byste měl projednat se svým advokátem.

Mohou být před soudním řízením změněny body obžaloby/obvinění?

V průběhu soudního vyšetřování, které bere v úvahu důkazy svědčící ve prospěch či neprospěch, může být změněna právní kvalifikace skutečností projednávaných před vyšetřujícím soudcem (překvalifikování trestného činu na přečin a obráceně).

Pokud se v průběhu soudního vyšetřování objeví nová protiprávní jednání, může soudce na žádost státního zástupce tyto nové skutečnosti začít šetřit.

Můžu být stíhán za trestný čin, za který jsem již byl stíhán v jiném členském státě Evropské unie?

Pokud jste stíhán v jiném členském státě, avšak nebyl jste souzen, pak tyto skutečnosti mohou být zkoumány i na francouzském území.

Naproti tomu, pokud jste za tyto skutečnosti v jiném členském státě byl souzen, podle zásady *non bis in idem* (nemůžete být souzen dvakrát v téže věci) nemůžete být ve Francii stíhán ani souzen.

Budu informován o svědcích, kteří vypovídají proti mně a o existujících důkazech proti mně?

Podle zásady kontradiktornosti vám budou poskytnuty všechny důkazní podklady (svědectví, věcné důkazy), abyste se co nejlépe připravil na svou obhajobu a předložení připomínek.

Tyto podklady jsou uvedeny ve spisu, jehož kopii můžete se souhlasem soudce získat prostřednictvím svého advokáta.

Vy ani váš advokát nesmíte tyto podklady předat třetí osobě, jinak by hrozilo porušení důvěrného charakteru vyšetřování.

Budou požadovány informace o mém trestním rejstříku?

Výpis z vašeho trestního rejstříku bude každopádně součástí vyšetřovacího spisu.

Jsem státním občanem jiné země. Musím se osobně účastnit vyšetřování?

V rámci soudního dozoru je možné uložit povinnost zákazu opuštění francouzského území po celou dobu vyšetřování.

Postavení obviněného a svědka v zastoupení (*mis en examen a témoin assisté*) (3)

Po výslechu během prvního slyšení soudem vyšetřující soudce rozhodne buďto o sdělení obvinění, nebo vám přizná postavení svědka v zastoupení.

Obvinění předpokládá, že proti vám existují závažné a nezvratné skutečnosti, z nichž lze vyvozovat váš podíl na spáchání trestného činu. Jste skutečnou stranou trestního řízení, což není případ svědka v zastoupení.

Naproti tomu, statut svědka v zastoupení předpokládá existenci skutečností, které nejsou dostatečně určité k tomu, aby odůvodňovaly vaše obvinění. Svědek v zastoupení z tohoto titulu není stranou trestního řízení, avšak má přístup ke spisu, má nárok na práva obhajoby a může vyšetřujícího soudce žádat o provedení určitých úkonů.

Z těchto dvou postavení vyplývají rozdílné důsledky. Pouze obviněný může být na základě odůvodněného rozhodnutí soudce umístěn pod soudní dozor (a tedy mu zakázáno opustit zemi) nebo být vzat do vyšetřovací vazby a pouze tato osoba může být postavena před příslušný soud.

Potom můžete žádat o propuštění na svobodu.

Pokud máte postavení svědka v zastoupení, můžete kdykoliv během řízení požádat, aby vám bylo sděleno obvinění.

Jaké jsou podmínky soudního dozoru?

Pod soudní dozor můžete být umístěn, pokud vám hrozí trest odnětí svobody nebo závažnější trest.

Je odůvodněn potřebami vyšetřování (například zabránit útěku do zahraničí) nebo z titulu bezpečnostního opatření (například zamezit návštěvě nebo setkání s poškozenou osobou). Účelem většiny opatření v rámci soudního dozoru je předejít útěku pachatele trestného činu.

Toto opatření může být kdykoliv ukončeno na základě rozhodnutí vyšetřujícího soudce, návrhu státního zástupce nebo vaší žádosti.

Pokud podáte takovou žádost, vyšetřující soudce rozhodne do pěti dnů.

Pokud se rozhodnete vyhnout se povinností soudního dozoru, hrozí vám vzetí do vyšetřovací vazby.

Proti umístění pod soudní dozor můžete vznést podat opravný prostředek k vyšetřovacímu senátu.

Jaké jsou podmínky pro vzetí vyšetřovací vazby?

Podmínkou vzetí do vyšetřovací vazby je hrozba trestu určité závažnosti: trest za trestný čin (*peine criminelle*) nebo nápravný trest za přečin (*peine correctionnelle supérieure*) s odnětím svobody na tři roky a déle.

Musí představovat jedinou možnost uchování důkazu nebo indicie hmotného charakteru, potřebné k prokázání pravdy, zamezení nátlaku na svědky nebo poškozené, jakož i na jejich rodiny, zamezení uzavírání podloudných dohod mezi obviněnými a spolupachateli nebí spoluviníky, ochraně obviněné osoby, dosažení záruky, že budete soudu k dispozici, ukončení páchané trestné činnosti nebo znemožnění jejího opakovaného páchání, a pokud jde o trestné činy k ukončení mimořádného a trvalého rušení veřejného pořádku způsobeného závažnou trestnou činností.

Proti rozhodnutí o vzetí do vyšetřovací vazby můžete vznést námitku do 10 dnů od oznámení, a to prohlášením u ředitele nápravně výchovného zařízení, ve kterém jste ve vazbě, nebo u soudu, který toto rozhodnutí vydal.

Ukončení soudního vyšetřování (4)

Soudní vyšetřování se zakončuje rozhodnutím. Existují různé druhy rozhodnutí.

Rozhodnutí o zastavení řízení

Soudce může vydat rozhodnutí o zastavení řízení, když proti vám neshromáždí dostatek důkazů. Zastavit řízení lze v plném rozsahu nebo částečně.

Pokud je rozhodnuto o částečném zastavení řízení, vyšetřující soudce vydá předkládací usnesení nebo obvinění pro část skutků.

Pokud je řízení zastaveno v plném rozsahu a pokud jste byl vzat do vyšetřovací vazby, jste propuštěn na svobodu a budou vám vráceny zabavené věci.

Máte možnost zahájit řízení náhrady škod.

Poškozený (občanskoprávní účastník trestního řízení) se však proti tomuto rozhodnutí do 10 dnů od oznámení může odvolat k soudu, který toto rozhodnutí vydal.

Předkládací usnesení

Pokud soudce považuje důkazy proti vám za dostatečné, může rozhodnout o vašem předání příslušnému soudu.

Pokud jste byl pod soudním dozorem nebo ve vyšetřovací vazbě, tímto rozhodnutím se toto opatření ukončuje.

Soudce však novým a zvláštním způsobem odůvodněným příkazem může rozhodnout o zachování těchto opatření. Nemohou však trvat déle než dva měsíce. Pokud jste v této lhůtě nebyl předvolán před příslušný soud, budete propuštěn na svobodu.

Soudce usnesením s odůvodněním ohledně nemožnosti soudit ve lhůtě dvou měsíců může jen „výjimečně“ nařídit dvě prodloužení vždy po dvou měsících. Pokud jste po vypršení šesti měsíců nebyl souzen, budete propuštěn na svobodu.

Proti tomuto rozhodnutí neexistují opravné prostředky, s výjimkou případu, kdy si myslíte, že skutky předané před trestní soud představují trestný čin, který měl být předmětem rozhodnutí o obžalobě před porotním soudem. Tento opravný prostředek může využít také poškozený.

Rozhodnutí o obžalobě

Vydává jej vyšetřující soudce ve věcech trestných činů.

Pokud jste při soudním vydání tohoto rozhodnutí umístěn pod soudním dozorem, toto opatření zůstává zachováno.

V postavení obžalované osoby máte proti tomuto rozhodnutí právo odvolání.

Evropský zatýkací rozkaz (5)

Evropský zatýkací rozkaz je řízení, která má nahradit řízení o vydání mezi členskými státy.

Je to soudní rozhodnutí, které vydává členský stát Evropské unie za účelem zadržení a předání jiným členským státem osoby hledané pro trestní stíhání nebo pro vykonání trestu nebo ochranného opatření spojeného s odnětím svobody.

Každý členský stát může proti hledané osobě přijmout potřebná a přiměřená donucovací opatření.

Jakmile je hledaná osoba zadržena, má právo být informována o obsahu rozkazu a má právo na advokáta a tlumočníka.

Vykonávající orgán má každopádně právo rozhodnout o uvalení vazby nebo propuštění na svobodu za určitých podmínek.

Vykonávající orgán před rozhodnutím dotčenou osobu vyslechne. Nejpozději do šedesáti dnů po zadržení musí vykonávající soudní orgán s konečnou platností rozhodnout o výkonu evropského zatýkacího rozkazu. Poté o svém rozhodnutí bezodkladně uvědomí vydávající orgán. Pokud však jsou předané informace nedostatečné, může vykonávající orgán požádat vydávající orgán o jejich doplnění.

Doba strávená ve vazbě v souvislosti s evropským zatýkacím rozkazem musí být odečtena od celkové doby případně uvaleného trestu odnětí svobody.

Příprava obhajoby na soudní řízení (6)

Vztah s vaším advokátem je založen na vzájemné důvěře, je to váš důvěrník. Z tohoto titulu má povinnost zachovávat profesní tajemství.

Vzhledem k tomuto postavení mu neváhejte klást všechny otázky, které vám působí starosti, a žádejte o upřesnění, aby nedocházelo k nedorozumění.

Během prvního setkání mu předejte veškeré podklady a informace o své věci, aby mohl co nejlépe připravit vaši obhajobu.

Zabývejte se všemi otázkami, které máte na srdci, zejména se zaměřte na průběh soudního řízení, zvolenou taktiku při výběru řízení nebo na typ otázek, které vám mohou klást soudci a státní zástupci pověřeni vedením vašeho případu.

Neváhejte klást dotazy o ukončení řízení, trestech, které vám hrozí a o možnostech úprav, které mohou obsahovat.

■ Poslední aktualizace: 26/11/2024

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.